

eredményezett, így itt az épületalap teljes kitermelése (700 m²) régészeti szakfelügyelet mellett történt. Az újkori beásásokkal és tereprendezéssel bolygatott épület területe egyetlen szórványos kerámiatöredék kivételével régészeti szempontból negatívnak bizonyult.

A „B” épület területének próbafeltárása során a természetes eredetű homokbucka alatt jelentkező, helyenként 80–100 cm vastagságú barna, szerves anyaggal dúsított, elszórtan őskori kerámiatöredéket, illetve csoportosan kagylóhéjakat tartalmazó homokos, iszapos réteg alatt újkőkori és rézkori település nyomait regisztráltuk, amely szükségessé tette a teljes épületalap (700 m²) megelőző feltárását. Ennek során a késő Zseliz-időszak nagyméretű, gazdag leletanyagot szolgáltató gödörkomplexuma mellett több más, többek között tárológödört és oszlopkonstrukcióhoz tartozó oszlophelyeket bontottunk ki. Az É-i szelvényhatárnál egy kavicsos alapozású, gyengén átégett tapasztású tűzhely maradványait is feltártuk. Két kerek, méhkas alakú gödörben a rézkori Ludanice-kultúra egy-egy töredékes edénye került elő. A szakfelügyelet és a próbafeltárás során a Nánási úti oldalon elhelyezkedő három épület („C”, „D” és „E”) területén összesen kb. 500 m²-nyi megnyitott felületen a dunántúli vonaldíszes kerámia kottafejes időszakának települési objektumait és vélhetően ugyancsak ehhez az időszakhoz köthető oszlopszerkezetes épületek szerkezeti elemeit tártuk fel. Az épületalapok teljes megelőző feltárására 2008 tavaszán kerül sor.

T. LÁNG ORSOLYA – M. VIRÁG ZSUZSANNA

68. Budapest, III. Pacsirtamező utca 30.

Ró

2007. november 14. és december 5. között próbafeltárást végeztünk az épületen belül. A statikai lehetőségek és a régészeti szempontok figyelembe vételével 3 árok kialakítására nyílt lehetőség a ház jelenleg legmélyebben fekvő, K-i felében, az egykori pince területén. Az 1. és 2. munkaterületen K–Ny-i irányú, 6 ill. 8 m hosszú és 1 m széles árokban kutattunk, amíg a pince K-i felében lemélyített árok 2,3×2,4 m méretű volt. A területen a legkorábbi régészeti jelenségeket a Kr. u. 1–2. századra tehető, agyagtégla-épületek elszórtan nagyobb kövekkel kevert planírozási rétegei képviselték, amelyek 4,26–5,3 m közötti mélységben helyezkedtek el. Az 1. és 2. munkaterületeken a planírozás felett elszórt köves, helyenként sóderes járósíntet figyeltünk meg.

Az agyagtégla épületek megszüntetését követően ipartelep létesült a területen, amelynek maradványait a 2. munkaterületen dokumentáltuk. Az ipartelep kisméretű, 80–90 cm átmérőjű kemencékből állt (4,6–4,8 m között), amelyből kettő egymástól 4,6 m távolságban helyezkedett el. Esetleges kemencecsoportokat a kutatóárok méretei miatt nem lehetett megfigyelni. Mivel a kemencék a telek É-i felében lévő kutatóárokban fordultak csak elő, ezért az egykori ipartelep kiterjedését

tekintve feltételezhető, hogy a telep a terület É-i felében húzódott illetve attól É-ra keresendő. A kemencék környékén nagy mennyiségű kerámia és terra sigillata utánzat került elő, amelyek alapján kerámiaégető-kemence funkcióra következtethetünk. A kemencéket egy tereprendezést követően legalább egyszer megújították. A kemencék felett újabb, sárga-szürke agyagtégla planírozási réteg húzódott, amely utalhat esetleg még a kemencékkel egykorú agyagtéglafalú épületekre. Az agyagplanírozásba az 1. munkaterületen szabályos, egyenes oldalú és aljú (L-alakú) beásás mélyült. A beásás betöltésében három köves felületet (1. köves, 2. köves-tégla és 3. lapköves-sóderes), azaz egy köves felületet és annak két megújítását figyeltük meg. Mivel a beásást a kutatóárok Ny-i végében lehetett csak megfigyelni és az nem jelentkezett az 1. munkaterület árkával párhuzamos 2. munkaterületen húzott kutatóárokban, a köves felület kiterjedését, irányát és funkcióját nem lehetett megállapítani. Kr. u. 2–3. századra keltezhető útfelületre vagy járósíntre következtethetünk.

A telek K-i felében nyitott kutatóárok Ny-i felében, Ny-ra lejtő beásásban 3 elszórt, köves-tégla, állatcsonttal kevert planírozási réteget figyeltünk meg. Az árok ÉK-i sarkában az 1. munkaterülethez hasonló szögletes aljú (L-alakú) beásás részletét dokumentáltuk, melynek feltöltésében elszórtan kövek jelentkeztek.

A régészeti jelenségeket minden kutatóárokban kb. 20 cm vastag sötétbarna kevert feltöltés fedte, amely felett középkori és római kori anyaggal kevert, vegyes, 30–40 cm vastag, laza szerkezetű feltöltés következett, amelyen belül a 2. munkaterületen elszórt köves-tégla omladékot is dokumentáltunk.

A jelenlegi járósíntől kb. 3,3 m-ig újkori feltöltések fedik a római rétegeket. A régészeti jelenségek 3,3–5,3 m között helyezkedtek el. A kutatóárokban épületre utaló falakat nem találtunk.

KIRCHHOF ANITA

69. Budapest, III. San Marco utca 9.

Ró

A telek az aquincumi katonaváros DK-i régiójában található. A tőle Ny-ra eső területen (San Marco u. 6–8.), a 2003–2004-ben folytatott feltárás során többször átépített épület maradványaira bukkantunk. Az új épület alapsíkja 3,57 m-ig (102,035 mAf) mélyült, amely szinten még újkori rétegeket találtunk. Az alapozási síkon egy K–Ny-i irányú vízelvezető árkot találtunk, amelynek aljában homoklerakódást figyeltünk meg. Az árok betöltéséből újkori kerámiatöredékek kerültek elő. A liftaknánál és a három süllyesztéknél nyílt lehetőségünk mélyebben megkutatni a területet. Négy méter mélységben továbbra is még az újkori mocsaras feltöltődések jelentkeztek. A mocsaras, sárgásszürke, rozsdafoltos agyagrétegben egy szárazabb humuszosodott agyagréteg téglaszemcsével, apróbb kövekkel keverten mutatkozott (kb. 4–4,2 m). A rétegből keltező értékű leletanyag nem

került elő. A telek É-i végébe tervezett liftakna aljában, közvetlenül a homogén sárga altalaj felett (4,3–4,8 m), 30–50 cm vastag, téglatöredékekkel kevert római kori kultúrreteget tártunk fel, tetején elszórt köves planírozással. A réteg feltárása során minimális leletanyag került elő és régészeti objektum nem jelentkezett.

KIRCHHOF ANITA

70. Budapest, III. Selmeci utca 19.

Ró

2007. november 12. és december 5. között építkezést megelőző feltárást folytattunk a telken (Hrsz.: 17408). Az aquincumi katonaváros DK-i régiójába eső telek ÉK-i negyedében sóderes, apróköves római kori járósíntet figyeltünk meg. A köves járósíntnek a maradványai korábban már a Zápor utca 23. és 25. telkeken is jelentkeztek. A vékony, egyrétegű útfelületet, a későbbi Kr. u. 4. századi temetkezésekkel több helyen megbolygatták, ezért sem a pontos kiterjedését, sem az irányát nem lehetett megállapítani, korhatározó lelet nem került elő belőle.

A feltárás során 9 sír beásásának kontúrját figyeltük meg, amelyből két temetkezést bontottunk ki. A sírok kb. 1,4 m-rel mélyebbre nyúltak, mint az épület alapozási síkja. A sírokat az építkezéssel nem bolygatják meg, csak elfedik, később feltárhatóak lesznek. A megfigyelt temetkezések, elsősorban a telek K-i felében koncentráálódtak, de a sírok valószínűleg a telek Ny-i területére is áthúzódnak. A temetkezések mindegyikét még a római kor folyamán kirabolták. A telek DK-i felében feltárt sírban a váz néhány visszadobált csonttöredékét, a lábársznél pedig egy üvegcsészét és egy sárgamázas edénykét találtunk. A rablógödör visszatöltésében kopott éremre és öv bronzveretére bukkantunk, amely alapján férfisirra lehet következtetni.

A liftakna É-i és D-i végében egy-egy sír részletét figyeltük meg. A D-i oldalon talált sírban csak az ÉNy-i sarka nyúlt bele a liftaknába, feltárása csak ezen a kis szakaszon történt meg, leletanyag nem került elő belőle. A liftakna É-i részében lévő sírban É-i irányban rábontottunk. A tegulae-ból épített kirabolt sírban a váznak csak a bal karja maradt eredeti helyén, a feltárás során melléklet nem került elő. A sír egyik tégláján a *legio II adiurix, tabula ansata*-s keretbe foglalt bélyegét találtuk.

A liftaknától K-re a sírokból rablás során előkerült összedobált, feltehetően több sírból származó, felhalmozott téglatöredékeket találtunk, amelyek közül két darab üvegpasztagyöngy került elő. A téglák között meszes és erősen vízköves töredékeket is megfigyeltünk.

A sírok tájolása, kialakítása és mélysége eltért egymástól. A kutatott telek és a Zápor utca 26. telek feltárása során tett megfigyelések alapján a területen a Kr. u. 4. sz. folyamán hosszabb ideig használt temetővel kell számolnunk, amelyet megelőzően sóderes, apróköves járósínt, út vezetett keresztül a területen.

KIRCHHOF ANITA

71. Budapest, III. Vörösvári út, Bécsi út

Ró, Kö

Három szakaszon régészeti megfigyelést folytattunk a Vörösvári út és a Bécsi út mentén folytatott gázvezetékcseré során. A Vörösvári út 43. sz. ház előtt az árok bolygatatlan É-i metszetében a felszíntől számított 90 cm mélységben előkerült az a sárga, apróköves felület, amelyet 2006-ban a Vörösvári út 111–117. (Remiz) és a Vörösvári út 103–105. (Malom) területén középkori útként azonosítottak.

A Körte utcába benyúló vezeték nyomvonalának K-i metszetében az újkori feltöltések alatt római kori sóderes járósínt jelentkezett, alatta 2 téglás-köves planírozási réteggel.

A többi szakaszon csak újkori feltöltést, közműveket találtunk.

KIRCHHOF ANITA

72. Budapest, III. Vörösvári út 103–105.

Ró

2006. augusztus 1. és december 15., valamint 2007. július 2. és augusztus 14. között, mintegy 6000 m²-nyi felület teljes feltárását végeztük el a 16916/2 hrsz. ingatlanokon.

Az eredeti, egyenetlen terepfelületen két markáns kiemelkedést találtunk: egyet a telek D-i részén, egy másikat pedig a Hunor utca felé eső K-i részen. A harmadik kiemelkedés indulását a telek DK-i sarkában érzékeljük, amelynek tetejét – immár a telekhatáron túl – a cella trichora foglalja el a hozzá tartozó objektumokkal. A kiemelkedések között fekvő területrészek többé-kevésbé folyamatosan víz alatt maradhettek. A mélyebb részek állóvizét a III. Bécsi út 269. sz. alatt ma is látható Árpád-forrás vize táplálhatta.

A kutatás alá vonható kiemelkedések közül a K-i alig őrzött meg valamit. Mindössze egy É–D-i irányú kőfalalapozás néhány méteres szakaszát találtuk meg, egyéb objektum nem került elő. A másik kiemelkedésen egy ÉNy–DK tájolású kőépület maradványára bukkantunk, amelynek É-i részét a víz nyomtalanul eltüntette. Az épületből csak falalapok maradtak, az egyes helyiségek járósíntjei elpusztultak. Az épülettől É-ra és K-re a kiemelkedés lábánál rengeteg kisméretű, piskóta alakú padlóteglát találtunk, egy elmosott járósínt burkolatának emlékét. Az épület D-i irányban tovább húzódott, azonban nem állt módunkban követni. Az épületmaradvány semmibe vesző alapfalaitól É-ra egy kőbélésű kutat találtunk, amelyet egészen az aljáig kiköveztek. Betöltése, amelynek tetejét a beomlott káva kövei fedtek el, alig tartalmazott leletanyagot, a kisméretű kerámiadarabok a terület előntése során, a víz tevékenysége révén szállítódtak a kútba. Mesterséges töltögetésnek gyakorlatilag semmi nyomát sem találtuk. Emberi közreműködésre utaló nyomként mindössze a betöltődés folyamatának korai szakaszában kútba dobott, és egy kézi malom felső kövével letakart fabula